

trigant d'una banda induïa a no tancar l'accés de bestiar forà fins molt aigües avall, i de l'altra manava que usessin com a empriu un altre gros terreny. —² CaCandi, *MiHistCat.* II, 172.28, 162. Comprovat en el ms. (§ 92, i 13v), veig que la lliçó de la *e-* és indubtable, no tant la de la vocal interna, si bé és bastant clara la *a* en aquell exemple. La grafia *e-a-* és important en aquests tres docs., corresponent a zones on no es confonen els dos timbres pretònics. —³ Donada la data doscentista del còdex i el caràcter summament arcaic i dialectal d'aquesta gran col·lecció de glosses cal encerrar la possibilitat de llegir *hennagar* amb una *nn* geminada, que mantindria encara el grup *-ND-* etimològic. No és segur, però menys, encara, inversemblant. —⁴ Oc. ant. *s'enagar* és un hapax sense relació amb el nostre mot tan difós: aquell figura només en el romanç de *Guilhem de la Barra* amb el sentit d'«embarcar-se» (ben il·lustrat per Paul Meyer). Essent *IN-AQU-ARE* hauria donat, en cat. *enaguar, i millor *enaiquar* (que de fet he documentat a *AIGUA*). —⁵ Que Legrand tradueix «il n'est pas vraisemblable qu'on puisse trouver un dieu qui incite les hommes à délires» IV, 79.10. —⁶ Per al cast. *añagaza* «señuelo para coger aves, artificio para engañar» i el port. *negaça/anagaça*, amb els quals pensava aparicionar-lo, ens vam quedar aculats a un dilema de versemblances (o si es vol inversemblances) entre un hispano-àrab (difícilment aràbic) *naqqāza* i un descendent mossàrab del nominatiu *necatio* 'acte de matar' (> 'artifici per matar'). Per al verb cast. ant. *añascar* 'ordir, maquinari', veg. en el *DECH* la possibilitat d'una etimologia pre-romana indoeur., també acompanyada, però, d'un problemàtic aràbic. —⁷ «Qui lo-y conse<1>larà tan gran pecat ne tan noveyl fet?— Respos aque<1>l: —Bé s'acordarà e s'avendrà del pecat ab Déu, e la fama serà tost passada—. E axí, per *anac* d'aquel, acordaren-se los altres que lo-y dixessen», *Filla del R. d'Hongria* (NCL. XLVIII, 31). També en la *Cròn. del Cerrimónis*, ll. II, § 25, i III, § 30.

ENAGOS, 'espècie de faldilla, generalment blanca, que les dones han dut sota les faldilles externes', del cast. *enaguas*, abans *naguas*, i aquest, del taïno de la illa Dominicana, on designava una espècie de faldilles de cotó que portaven les índies fins als genolls. □ 1.ª doc.: en cat., *anagües* 1652, *DAG.*; *DTO.*, 1670; *enagos* m. pl. 1840, *DFgra.*, c. 1850, *TAguiló, DBal.*; el val. *sinagües*, c. 1800 («*cinagües* = enaguas», Sanelo, fº 49), provinent de la forma aglutinada castellana dial. *senaguas* (< *las enaguas*); ocasionalment aplicat allà a una espècie de saragüells d'home: «lo sastre Ganga en llòc de portar --- calcons estrets com alguns portaven encara, vestia unes *sinahuetes* o brialetes, de color y curtets, per l'estil de les xiquetes», *MGadea, T. del Xè* I, 96. Per a l'etimologia castellana i americana, veg. el *DCEC*.

DERIV.: Mall. *enaguins. Sinagüer.*

Enagrir, V. *agre Enagües, enaguins*, V. *enagos Enaigament, enaigar, enaiguadura, enaigualir, enaiguament, enaiguar*,¹ *enaiguatejar, enaiguatit, enaigüetes*, V. *aigua*

¹ L'acc. + 'empallidir' (oblidada a l'article *AIGUA*) apareix sovint en les obres de Coromines: «les estrelles s'enaiguaven a la claror de l'alba» en *Supèrbia*; «la corona remorosa dels insectes s'extingia al lluny, com el bleix de la mar que sembla *enai-guar-se* en la claror del dia», *Prometeu*, cap. 11, § 2, p. 189.

Enairar, V. *aire Enaixí, V. així (SI)*

ENALLAGE, pres del gr. *ἐναλλαγή* 'inversió, canvi', derivat de *ἐναλλάττω* 'jo canvio', i aquest, de *ἄλλος* 'altre'. □ 1.ª doc.: 1803, *Belv.*

Enaltidor, enaltiment, enaltir, V. *alt Enamorada, enamoradís, enamorament, enamorar, -at, enamoriscar, V. amar Enançat, V. avant Enans, V. ans i abans Enant, enantament, enantar, V. avant i ans*

ENANTEMA, derivat savi format amb el gr. *ἐν* 'en, dins de' i *ἄνθεμον* 'flor, eflorescència', derivat de *ἄνθος* 'flor', sobre el model de *ἐξάνθημα* 'floriment'. □ 1.ª doc.: 1917, *DOrt.*

DERIV.: *Enantematós.*

ENANTIO-, element prefixat de compostos savis. pres del gr. *ἐναντιος* 'oposat, contrari': *enantiopatia, enantiopàtic* [1868, *SLitCosta*] creats per oposició o paral·lisme amb *homeopatia, al·lopatia*. El *DFa.* en cita d'altres.

Enantir, V. avant i ans Enap, V. anap Enaprés, V. després Enarbolat, enarborar, enarbrar, V. arborar (ARBRE) Enarcament, enarcar, V. arc Enarçar, V. arç Enarcarat, enarcat, V. encarcarat (i ARC) Enardir, enardiment, enardissar, V. ardit (i ardent) Enarenat, V. arena

Enarpagar-se, -agat, enarpategar, resultants d'un encreuament de *arpa* 'urpa' amb el ll. *HĪRPEX*, -ICIS, 'rasclet, forqueta', d'on provenen el fr. *berse* (i d'ací *barceler* 'agullonar, instigar, amoïnar'), oc. mod. *erpià, arpegà*, 'passar el rascle' it. *erpicare* 'enfilat-se' (cf. *REW*, 4141-3).

Enarrar, V. narrar Enartador, enartar, V. art Enartrosi, V. artrític Enaspiar, V. aspi Enasprament, enasprar, -prat, enasprir, -priet, enaspriment, V. aspre Enastament, enastar, V. ast i asta Enatxar, V. natja

Enc o *enc* que grafia incorrecta, en lloc del castellanisme vulgar *anque* (veg. s. v. *ANC*, amb el qual no té cap relació etimològica, ni amb *encara*).

*Ençà, V. ça, ací (EST) Encabassada, encabassar, V. cabàs Encabat, V. acabar (CAP) Encaberadora, encaberamar, sembla encreuament d'encabotar amb fermar (tanmateix cf. infra *encamormar*)*

⁶⁰ *Encabeçar, -essar*, en part castellanisme, en part de-